

5/1988. (V. 31.) SZEM rendelet

a szerzett immunhiányos tünetcsoport terjedésének meggátlása érdekében szükséges intézkedésekről és a szűrővizsgálat elrendeléséről

Az egészségügyről szóló 1972. évi II. törvény 15. §-ának (2) bekezdése, valamint az egészségügyről szóló 1972. évi II. törvény végrehajtásáról és az egészségügyi miniszter jogköréről rendelkező 16/1972. (IV. 29.) MT rendelet 37. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján - a belügyminiszterrel, a honvédelmi miniszterrel, az igazságügyminiszterrel, a közlekedési miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben - a következőket rendelem:

I.

Az állampolgárt kötelezően érintő intézkedések

1. § A szerzett immunhiányos tünetcsoport (a továbbiakban: AIDS) vírusával való fertőzöttség megállapítása céljából szűrővizsgálatnak a következő személyek kötelesek magukat alávetni:

a) a nemi betegek, illetőleg a nemi betegségre gyanús állapotban levők;
b) az AIDS vírusával fertőzött személyek szexuális partnerei; a fertőzöttek környezetének azok a tagjai, akiknél a fertőződés gyanúja felmerül;

c)

d) a büntetés-végrehajtási intézetekben szabadságvesztés büntetést töltő személyek;

e) a javítóintézetben elhelyezett fiatalok;

f) a kábítószer intravénásan alkalmazók.

2. § A szűrővizsgálat kötelező elrendelésére és foganatosítására egyebekben a közegészségügyre és járványügyre vonatkozó jogszabályokat kell megfelelően alkalmazni.

3. § (1) Megerősítetten pozitív szűrővizsgálati eredmény esetén a vérvételt végző orvos értesíti a lakóhely szerint illetékes szakgondozó, szakrendelés (a továbbiakban együtt: gondozó) vezetőjét, aki a fertőzött személyt - kiskorú esetén a törvényes képviselővel együtt - a lelet kézhezvételétől számított egy héten belül gondozásba veszi.

(2) A gondozásba vételről az értesítést zárt borítékban, ajánlottan továbbított postai küldeményként kell megküldeni biztosítva azt, hogy az értesítésből a címzetten kívül más személy számára ne tűnjön ki a küldemény tartalma.

(3) A megerősítetten pozitív személy gondozását

a) abban az esetben, amikor a fertőződés nagy valószínűséggel vérkészítmény útján történt, az Országos Vérellátó Szolgálat Központja, valamint az Országos Vérellátó Szolgálatról szóló 44/1999. (IX. 30.) EüM rendelet mellékletében meghatározott területileg illetékes regionális vérellátó központ transzfuziológiai szakrendelése mint gondozó;

b) abban az esetben, amikor a fertőződés nagy valószínűséggel szexuális úton történt, az Országos Bőr-, Nemikórtani Intézet, illetőleg a lakóhely szerint illetékes bőr- és nemibeteg-gondozó végzi.

(4) A gondozó orvosa a fertőzött személyt tájékoztatja a vizsgálati eredményről és az ezzel kapcsolatos tudnivalókról. Egyidejűleg átadja a fertőzés terjedésének körülményeiről, a terjedés megakadályozása érdekében betartandó magatartási szabályokról, valamint a rendszeres orvosi ellenőrzés szükségességéről szóló írásos tájékoztatót. A tájékoztató átvételét a gondozásba vett személy aláírásával igazolja.

4. § Ha a fertőzött személy a gondozó orvosa által előírt rendszeres vizsgálaton nem jelenik meg, együttműködésre nem hajlandó, vagy egyébként nem tartja be annak utasításait, a területileg illetékes ÁNTSZ városi, fővárosi kerületi intézete megteszi a szükséges járványügyi hatósági intézkedéseket.

II.

Az egészségügy szerveinek feladatai

5. § Az egészségügy szerveinél a betegellátással kapcsolatos munkát úgy kell megszervezni, hogy az AIDS vírusával való fertőződés lehetőségét a szakmai és munkavédelmi szabályok maradéktalan betartásával a lehetséges legkisebb mértékre csökkentsék.

6. § Az orvos minden olyan esetben, amikor az AIDS vírussal való fertőzöttség alapos gyanúja felmerül, az egyéb vizsgálatok mellett az erre irányuló vizsgálatokat is köteles elvégezni, illetőleg elvégeztetni.

7. § (1) Szervátültetés (szövetátültetés) céljára az önkéntes szervadók (szövetadók) szervei (szövetei) csak akkor használhatók fel, ha az adományozó a szűrővizsgálatnak aláveti magát és az negatív eredménnyel zárul. Az adományozót a szűrővizsgálat eredményéről tájékoztatni kell. A holttestből átültetés céljára kivett szerv (szövet) felhasználása esetén a szűrővizsgálatot hullavérből kell elvégezni.

(2) A mesterséges megtermékenyítés céljára donortól vett sperma csak akkor használható fel, ha a spermaadó a sperma vételekor és az azt követő hat hónap elteltével ismét aláveti magát a szűrővizsgálatnak és mindkét vizsgálat negatív eredménnyel zárul.

(3) VÉRÁTÖMLESZTÉSRE vagy vérkészítmény előállítására használt véregyeségek ellenőrző szűrővizsgálatának ki kell terjednie az AIDS vírusával való esetleges fertőzöttség kimutatására is. A vizsgálat elvégzéséről a véradókat előzetesen tájékoztatni kell.

8. § Az Országos Bőr-, Nemikórtani Intézet, a Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ, valamint a bőr- és nemibeteg-gondozók és az ÁNTSZ megyei (fővárosi) intézeteinek kijelölt orvosai - a területi hovatartozástól függetlenül - kötelesek a vérvételt elvégezni.

9. § (1) A fertőzött személy fertőződési körülményeire vonatkozó epidemiológiai adatokat tartalmazó kérdőívet az őt gondozásba vevő orvos megküldi a Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ Járványügyi Osztályának.

(2) A gondozó orvosa köteles az AIDS vírusával fertőzött személy veszélyeztetett környezetének felkutatására, azok klinikai kivizsgálására vagy kivizsgáltatására és az AIDS vírusával való fertőzöttség kiderítésére irányuló vizsgálatok elvégzésére. A szexuális partnerek felkutatása a bőr- és nemibeteg-gondozó orvosának feladata akkor is, ha a gondozásba vétel nem ott történt.

(3) A fertőzött személy egészségügyi ellátásában a gondozó orvosának tudtával közreműködő orvosokat a fertőzöttség tényéről tájékoztatni kell.

10. § Az AIDS vírusával való fertőzöttség megállapítása céljából szűrővizsgálatot, illetve megerősítő (verifikáló) vizsgálatot csak a *mellékletben* meghatározott laboratórium végezhet. A verifikáló laboratórium vezetője az újonnan verifikált HIV-pozitív személyek virológiai vizsgálatának eredményéről az e célra rendszeresített nyomtatványon értesíti a Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ Járványügyi Osztályát.

11. § (1) A (2)-(3) bekezdésekben foglalt rendelkezésekre is figyelemmel a vizsgált személy nevét és lakcímét a vérvételt végző orvos - megfelelő titokvédelem mellett - rögzíti, és a vért a szűrővizsgálatot végző laboratóriumba küldi a kísérő lappal együtt. A kísérő lap kizárólag a vizsgált személy TAJ számát, a vérvétel dátumát és okát tartalmazhatja.

(2) Amennyiben az érintett személy személyazonosságának előzetes felfedése nélkül vesz részt HIV szűrővizsgálaton, a vizsgálatra jelentkezőt az első vérvételt megelőzően a betegellátó azonosítási jellel látja el, amelyet az érintettől egyidejűleg felvett egészségügyi dokumentációban rögzít. Az első szűrővizsgálat céljából levett vérnek a szűrővizsgálatot végző laboratóriumba küldése során alkalmazott kísérő lap az azonosítási jelet, a vérvétel dátumát, valamint helyét tartalmazza.

(3) A (2) bekezdés szerinti vizsgálat során a vizsgált személy személyazonosító adatait az első vérvételt követően elvégzett laboratóriumi vizsgálat pozitív eredménye esetén, a megerősítő vérvételt megelőzően köteles a betegellátó rendelkezésére bocsátani. Ha az érintett személyazonosító adatainak közlését megtagadja, a betegellátó ezt a tényt az egészségügyi dokumentációban rögzíti. A személyazonosító adatok közlésének megtagadása esetén a szűrővizsgálat nem folytatható.

(4) A szűrővizsgálat pozitív eredményét - a (3) bekezdés második mondatában foglalt kivétellel - megerősítő vizsgálatnak kell alávetni. A megerősítő vizsgálat céljából levett vér az (1) bekezdés szerinti adatokat tartalmazó kísérő lappal küldhető meg a vizsgálatot végző laboratóriumba.

(5) A megerősítő szűrővizsgálat pozitív eredménye esetén a vizsgált személy egészségügyi adatairól - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a betegellátó tájékoztatja az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat városi (fővárosi kerületi) intézetét.

(6) A megerősítő szűrővizsgálat negatív eredménye esetén a betegellátó a vizsgált személy egészségügyi illetőleg személyazonosító adatait a nyilvántartásából haladéktalanul törli.

12. § Ez a rendelet 1988. június 15-én lép hatályba, egyidejűleg a fertőző betegek bejelentéséről és nyilvántartásáról szóló Szabályzat kiadásáról rendelkező 19/1966. (Eü. K. 15.) EüM utasítás mellékletének - a 10/1985. (Eü. K. 16.) EüM utasítás 2. §-ával megállapított - a 13/A. §-ának (7)-(9) bekezdései a hatályukat veszítik.

Melléklet az 5/1988. (V. 31.) SZEM rendelethez

I.

A szűrővizsgálat elvégzésére a következő laboratóriumok jogosultak:

1. Az Országos Bőr-, Nemikórtani Intézet AIDS Laboratóriuma:
 - a) a nemi betegek, illetőleg a nemi betegségre gyanús állapotban lévők;
 - b) az AIDS vírusával fertőzött személyek szexuális partnerei;a fertőzöttek környezetének azok a tagjai, akiknél a fertőződés gyanúja felmerül;
- c)
- d) a büntetés-végrehajtási intézetekben szabadságvesztés büntetést töltő személyek;
- e) a javítóintézetben elhelyezett fiatalok;
- f) a spermadonorok;
- g) a szűrővizsgálatra önként jelentkezők;
- h) a rendelet 6. §-ában megjelölt személyek;
- i) a kábítószer intravénásan alkalmazó személyek

esetében.

2. A Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ virológiai osztálya, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Fővárosi és Megyei Intézetei, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karának Klinikai és Kísérleti Orvosi Laboratóriumi Intézete:

- a) a büntetés-végrehajtási intézetben szabadságvesztését töltő személy,
- b) a javítóintézetben elhelyezett fiatal,
- c) a szűrővizsgálatra önként jelentkező,
- d) a rendelet 6. §-ában megjelölt személy,
- e) a kábítószer intravénásan alkalmazó személy

esetében.

3. Az Országos Vérellátó Szolgálat alábbi területi szervei:

- 3.1. Budai Regionális Vérellátó Központ, Budapest,
- 3.2. Délpesti Területi Vérellátó, Budapest,
- 3.3. Bajai Területi Vérellátó, Baja,
- 3.4. Békéscsabai Területi Vérellátó, Békéscsaba,
- 3.5. Debreceni Regionális Vérellátó Központ, Debrecen,
- 3.6. Egri Területi Vérellátó, Eger,
- 3.7. Győri Regionális Vérellátó Központ, Győr
- 3.8. Kecskeméti Területi Vérellátó, Kecskemét,
- 3.9. Miskolci Területi Vérellátó, Miskolc,
- 3.10. Nyíregyházi Területi Vérellátó, Nyíregyháza,
- 3.11. Pécsi Regionális Vérellátó Központ, Pécs,
- 3.12. Salgótarjáni Területi Vérellátó, Salgótarján,
- 3.13. Soproni Területi Vérellátó, Sopron,
- 3.14. Szegedi Regionális Vérellátó Központ, Szeged,
- 3.15. Szekszárdi Területi Vérellátó, Szekszárd,
- 3.16. Szentesi Területi Vérellátó, Szentés,
- 3.17. Székesfehérvári Területi Vérellátó, Székesfehérvár,
- 3.18. Szombathelyi Területi Vérellátó, Szombathely,
- 3.19. Zalaegerszegi Területi Vérellátó, Zalaegerszeg,
- 3.20. Váci Területi Vérellátó, Vác,
- 3.21. Veszprémi Regionális Vérellátó Központ, Veszprém:

- a) a vérátömlesztésre vagy vérkészítmény előállítására használt véregységek ellenőrző vizsgálata,
- b) a szerv (szövet) adományozója, ideértve a holttestből átültetés céljára kivett szerv (szövet) felhasználását is,
- c) a fertőzöttek környezetének azok a tagjai, akiknél a fertőződés gyanúja felmerül,
- d) a rendelet 6. §-ában megjelölt személy

esetében.

4. Az Országos Traumatológiai Intézet Központi Laboratóriuma: a 3. b) alpontban foglalt esetben, ha a szervkivételt (szövetkivételt) az Országos Traumatológiai Intézetben végzik.

5. A Fővárosi László Kórház Víruslaboratóriuma: a László Kórházban kezelt AIDS gyanús személyek esetében.

6. A Magyar Honvédség Központi Honvédkórházának Vérellátó Osztálya: a Magyar Honvédség sor-, szerződéses, tartalékos, hallgatói és hivatásos állománya, valamint közalkalmazottai, illetve a Honvédelmi Minisztérium és a honvédelmi miniszter irányítása alá tartozó szervek köztisztviselői esetében.

7. Az Országos Vérellátó Szolgálat Központjának központi laboratóriuma, a Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ Mikrobiológiai Kutató Csoportja, az Országos Bőr-, Nemikórtani Intézet AIDS Laboratóriuma: a személyazonosságának előzetes felfedése nélkül szűrővizsgálaton részt vevő személyek esetében, a szűrővizsgálat okától függetlenül. Személyazonosító adatok előzetes közlése nélkül levett vér szűrővizsgálatára ebben az alponban nem szereplő laboratórium abban az esetben sem jogosult, ha arra az 1-6. alpontokban foglalt rendelkezések alapján egyébként illetékes lenne.

II.

A megerősítő vizsgálatot a Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ Mikrobiológiai Kutató Csoportja, a Debreceni Orvostudományi Egyetem Mikrobiológiai Intézete, az Országos Vérellátó Szolgálat Központjának központi laboratóriuma, illetve az Országos Bőr-, Nemikórtani Intézet AIDS Laboratóriuma végzi.